

EL PAPA JOAN PAU II

La visita del Papa Joan Pau II m'invita a trencar la meua habitual secció en aquesta revista. El títol mateix de la secció (Els que he trobat pel camí) em suggereix el d'aquest article interruptor.

I és la mateixa Direcció de Quadern qui m'ha proposat de parlar de quelcom relacionat amb la històrica vinguda.

Atès que Quadern és una "revista d'arts i lletres", he pensat que aquest article havia de tenir més o menys relació amb la Cultura.

És de tota evidència que els Papes han estat, a través de la Història, grans protectors d'artistes i homes de lletres.

Pel que fa a les arts plàstiques, fins i tot hi ha qui -també entre catòlics

practicants- vol escandalitzar-se de la riquesa artística que els edificis de l'Església atresoren. Com si cap d'aquests grans promotors, i àdhuc mecenes d'aquestes obres d'art, se'n hagués pecuniàriament aprofitat. Ni els seus hereus.

Tot ha anat restant patrimoni de la Comunitat Universal. Cristians i no cristians, ara i sempre, poden anar

gaudint de la seva contemplació.

I què direm de llur protecció a la Música, als grans polifonistes i organistes... Si tota la Litúrgia Solemne és gran poema de lloança al Senyor; Poema musical amb que l'Església ha volgut abillar els seus poemes literaris: les seves celebracions, denses de teologia i regalants de poesia.

I què direm de la Cultura, en general: biblioteques, publicacions, filosofia, teologia... belles lletres...

Es podria fer una gran antologia de Papes que han cultivat, en més o menys escala, la poesia.

Ben lluny de nosaltres la gosadia d'intentar-ho: ni és cosa d'un article, ni és cosa d'improvisacions.

Ens limitarem a parlar de 3 casos: Sant Damas, Lleó XIII i Joan Pau II, el que ens acaba d'inspirar aquest article.

El Papa Sant Damas (segle IV). Precisament originari de terres hispanes. Hi ha un poble del Bisbat de Girona (Argelaguer) que en reivindica el bressol. Quan jo era estudiant, anant d'excursió amb altres estudiants, visitàrem l'església d'aquell poble, i el seu rector ens ensenyà unes sandàlies que, segons tradició, eren de l'esmentat Papa Sant. No he tingut oportunitat de saber si s'havien salvat de les sacrílegues flames de l'any 36. En dubto.

Tornant al tema. Finides les persecucions dels Emperadors Romans, el Papa Sant Damas va recollir moltes despulles dels Sants Màrtirs en les Catacumbes dotant-les de dignes sepultures que les va ornar amb epitafis i epigrames de propia creació.

Lleó XIII. És remarcable que un Pontífex que donà al món tantes pàgines d'àrida prosa sociològica -a remarcar les que ens donà en la cèlebre Encíclica "Rerum Novarum"- fos un tant remarcable humanista, conreador de la mètrica.

Dels seus poemes en tenim una traducció catalana publicada per la Biblioteca ILUSTRACIÓ CATALANA (respectem l'ortografia de l'època) l'any 1903, amb un pròleg del Bisbe Torras i Bages.

Col.laboraren en aquestes versions, plomes tan representatives de l'època heroica de la nostra Renaixença, com: Mn. Jaume Collell, Ramon Picó i Campanar, Josep Francesc Matheu

(l'editor), Mn. Miquel Costa i Llobera, Mn. Marià Serra i Esturi, Mn. Ramon Casadevall, Martí Genís i Aguilar, Teodor Llorente i Lluís B. Nadal. Avui és una edició intrombable.

I acabem per on hauríem haver pogut començar. Acabem pel Papa Joan Pau II, que tots hem trobat pel camí.

Ha vingut a Casa Nostra. Qui es podia fer sord al seu extraordinari poder de convocatòria?

Uns -molts- han sortit al seu pas; altres, li han obert la finestra de la televisió a la llar... Gent de tota mena, creients, escèptics, simplement curiosos...

Em deia un amic de Barcelona que un dia va haver de visitar una família per un determinat afer. Aquesta família es vantava d'incredulitat i de laïcisme. Trucà en el moment que la família anava seguint, per televisió, una cerimònia religiosa de les presidides pel Sant Pare en la seva visita al nostre país. Així que sonà el timbre, el visitant va adonar-se que l'aparell emmudia, però ja s'havia adonat també de què es tractava. El visitant, per discreció, va fer com si no ho hagués entès...

***

La gran massa no es fa sorda a la veu d'aquest Pelegrí del Senyor, i és que està embafada de materialisme: sent una atracció per la vida de l'esperit que li ha estat ofegada.

En aquest món desorientat, cerca una orientació, i s'admira que hi hagi qui faci afirmacions categòriques, quan hi ha tantes veus fluctuants que es declaren dirigents.

El Pelegrí del Senyor no fa concessions a ningú; pregona el Misatge de Crist en tota la seva integritat: res d'escamotejar...

Misatge de fe, d'esperança, d'amor, de justícia, de pau...

Humanista, si, però, no simplement teòric, teoritzant: humà, humanitari...

Obrer manual, obrer intel.lectual...

Ha superat proves d'ordre familiar, religiós, patriòtic...

Literat, filòsof, teòleg, orador... tot d'una peça.

El to de QUADERN demana un comentari especial a l'home de Lletres.

Tothom coneix les aptituds i els coneixements polilingüístics del Papa. Procedent d'un país de llengua eslava, a través de la llengua del Laci, s'ha fet familiar de les seves filles llatines. Això li ha permès de penetrar en el pensament de Sant Joan de la Creu i de Santa Teresa d'Àvila.

Poeta i humanista, ja en la seva adolescència -per cert molt accidentada, a causa dels temps difícils pels quals passava el seu país- penetrà a l'àrea de la poesia i a l'escenari del espectacle.

La llengua catalana s'ha familiaritzat amb la producció literària de Carles Vojtyla, de quan ni podia somniar d'asseure's un dia a la càtedra de Sant Pere.

L'escriptor i editor Miquel Arimany porta traduïts diversos poemes que Vojtyla havia publicat amb el pseudònim d'Andrezi Javvien. Arimany els ha recollit en 2 aplecs titulats: "Pedra foguera" i "Gust de pa".

Un sacerdot salesià, resident de molts anys a Sabadell, Rector de la Parròquia de Sant Oleguer, Joan Santaularia traduí l'obra de teatre "L'obrador de l'orfebre".

Ambdós traductors es valgueren d'una molt acreditada versió italiana. Les versions catalanes foren revisades -contrastades amb l'original- per Tadeuz Malinovski.

Acabarem amb un judici crític de Miquel Arimany sobre la poesia de Carles Vojtyla: "És una poesia difícil, a voltes, d'un escriptor que no es fia del primer impuls que el porta a escriure un poema. Trasllada aquest impuls primari a l'àmbit del pensament i el refà a partir del seu pensament teològic, i de la seva experiència vital, de molts factors complexos i, en ocasions, antitètics, de manera que tot resta englobat en el poema".

Veritablement Joan Pau II és un home polifacètic, un escriptor polièdric.

